

Notat om aftenskolerens økonomiske situation

- Kommunal støtte

*Dansk Folkeoplysnings Samråds sekretariat
Senest ajourført august 2015*

Indhold:

- Kommunerne har halveret støtten til aftenskolerne
- Kommunerne forskelsbehandler borgerne
- Udkants Danmark rammes særlig hårdt

Siden begyndelsen 2011 har Dansk Folkeoplysnings Samråd indsamlet og opdateret tal, der belyser den kommunale støtte til aftenskolerne fra 2002 og frem – oprindeligt som et input til arbejdet med en ny folkeoplysningslov.

I denne udgave indgår regnskabstallene for 2014 og beregnede regnskabstal for 2015.

Fra 2002 til 2015 faldt støtten med **46,3 %**.

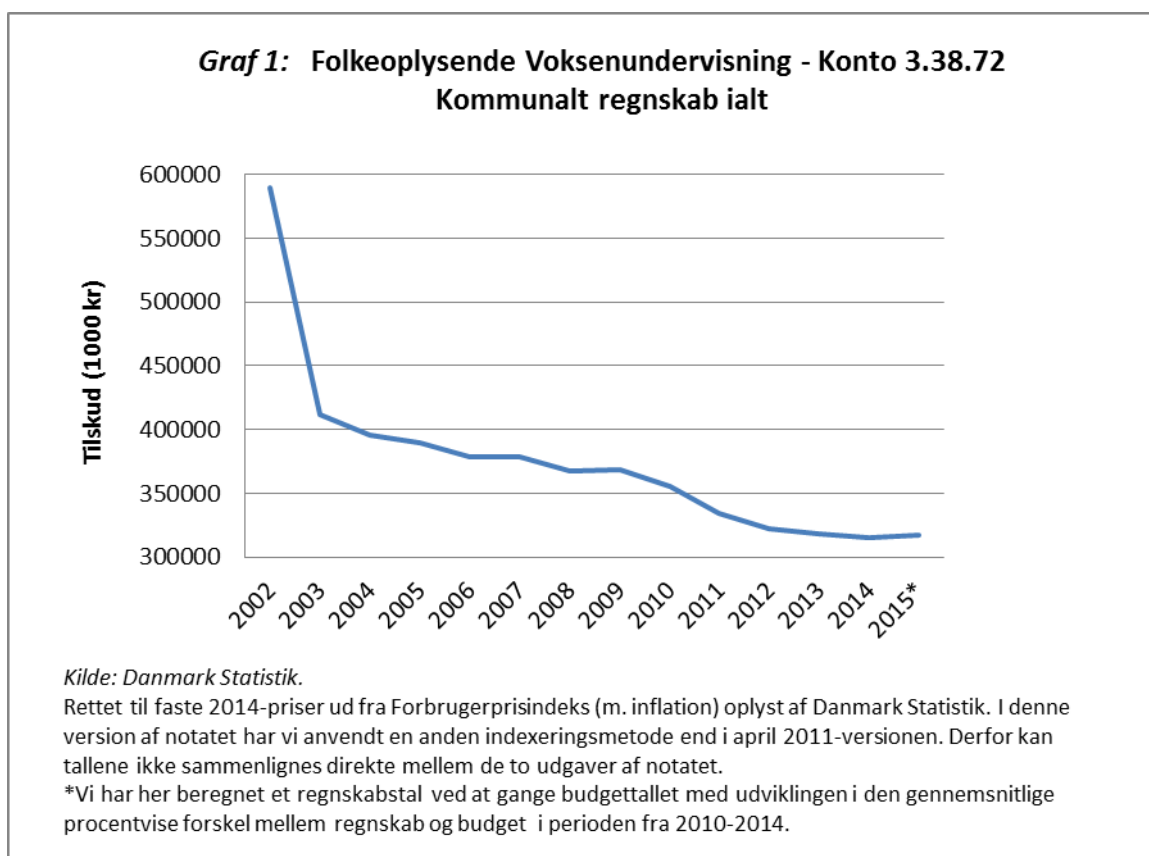
Hvis udviklingen i de faktiske udgifter i 2015 ender med at svare til budgettallene, stiger støtten fra 2014 til 2015 med 0,4 %.

13 års kommunale besparelser på folkeoplysningen

Fra 2002 til 2015 har aftenskolerne mistet 46,3 % af den støtte, de modtager fra kommunerne. I 2002 blev der i alle landets kommuner brugt 589,8 mio. kr., og i 2015 vil det være 316,9 mio. kr. (Graf 1/faste 2014 priser).

Den første store bid skyldes Folketingets ændring af tilskudsreglerne, som fik drastiske konsekvenser i 2003 (Tabel 1). Men efterfølgende har kommunerne år for år fjernet nye bidder af tilskuddet. Fra 2003 til 2015 faldt det samlede kommunale tilskud til folkeoplysende voksenundervisning med 23,0 %.

Tabel 1

Procentvis fald

2002-2015	-46,3%
2003-2015	-23,0%

Det er positivt, at kurven nu tilsyneladende flader ud. Hvis tendensen i budgettallene for 2015 holder, stiger den kommunale støtte lige frem en smule i 2015: 0,4 %.

Når kommunerne skærer i tilskuddet til aftenskolerne får det en eller flere konsekvenser:

- Deltagerbetalingen bliver højere og/eller
- Udbuddet bliver mindre og/eller
- Kvaliteten bliver dårligere

Kommunerne forskelsbehandler borgerne

Der er meget stor forskel i kommunernes udgifter til folkeoplysende voksenundervisning. En beregning på basis af regnskabstallene for 2014 viser:

- Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger næsten 13 gange så mange kroner pr. indbygger (134,8 kr.) som den kommune, der bruger mindst pr. indbygger (10,4 kr.). I gennemsnit afsætter landets kommuner 45,2 kr. pr. indbygger (Tabel 2, 3 og 4).

Men der er ikke bare tale om to ekstreme kommuner i hver sin ende af spekteret.

Undersøgelsen viser også:

- De ti kommuner, som afsætter flest penge til formålet, bruger i gennemsnit 107,3 kr. pr. indbygger, mens de ti kommuner, som afsætter mindst, i gennemsnit bruger 14 kr. pr. indbygger.

Tabel 2					
Gennemsnitligt tilskud for kommunerne pr. indbygger					
	2010	2011	2012	2013	2014
De 10 største tilskud	123,9	114,8	114,2	108,9	107,3
De 10 mindste tilskud	16,3	10,8	11,1	15,3	14,0

Kilde: Danmarks Statistik. Rettet til faste 2014-priser.

Tabel 3			
Kommunale tilskud 2014			
- de 10 laveste		- de 10 højeste	
Langeland	16,2	Roskilde	134,8
Holstebro	15,7	Tårnby	129,0
Hedensted	15,4	Gentofte	117,7
Tønder	15,2	Aarhus	116,9
Bornholm	14,9	Lyngby-Taarbæk	112,3
Hillerød	14,6	Hvidovre	96,7
Vejen	14,4	Aalborg	93,4
Vesthimmerlands	12,6	Frederiksberg	92,1
Lemvig	10,6	Gladsaxe	90,8
Haderslev	10,4	Køge	88,9

Kilde: Danmark Statistik

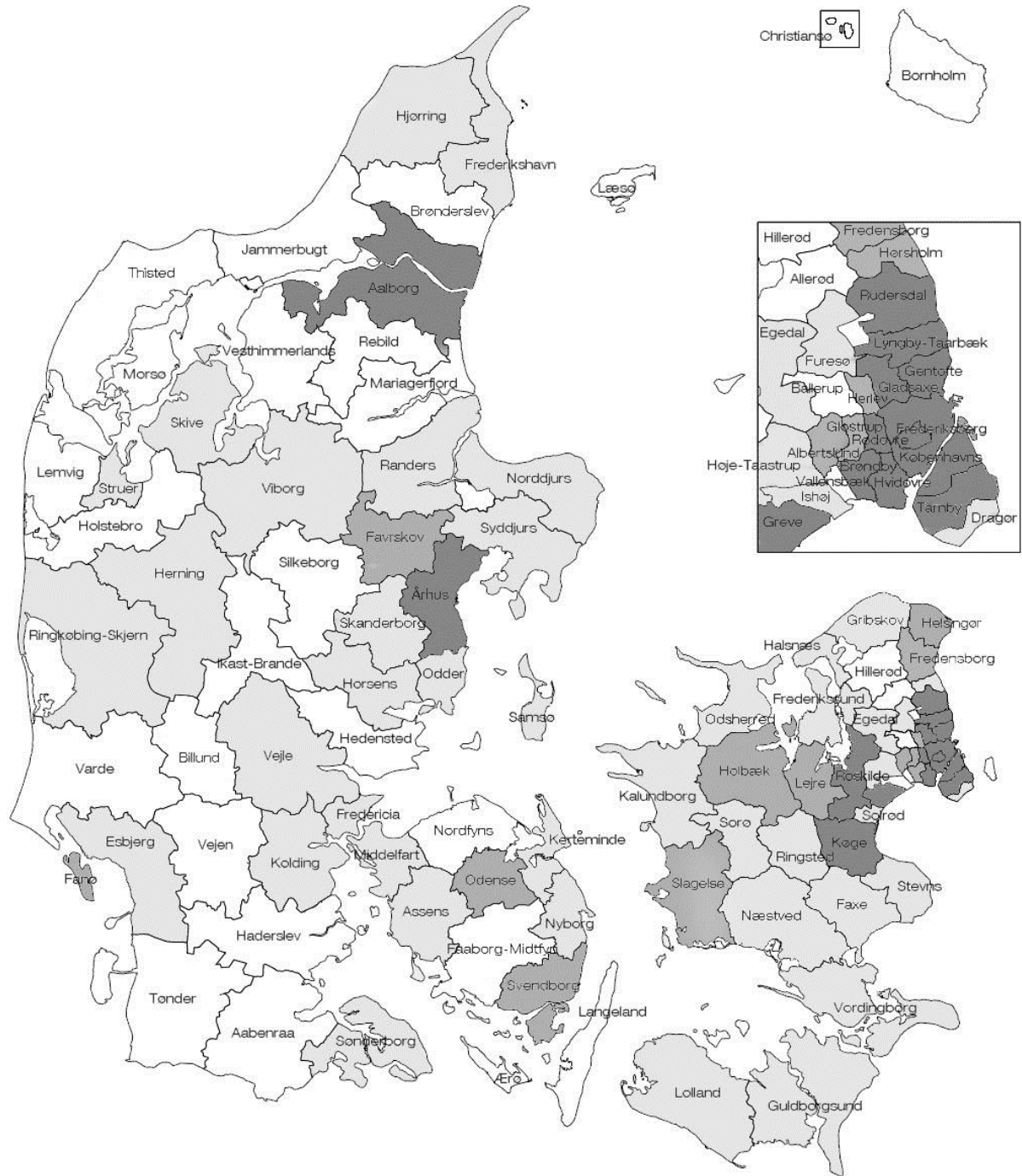
Se også kortet på næste side.

Forskellene i kommunale tilskud betyder enten, at borgerne i én kommune må betale langt mere for det samme aftenskolekursus end borgerne i nabokommunen, og/eller at udbuddet af aftenskolekurser er lavere i den ene kommune end i den anden.

Danmarkskort

Kommuner inddelt efter tilskud pr. indbygger til folkeoplysende voksenundervisning

Mørkegrå + 75 kr
Ml.grå 50,1 - 75 kr
Lysegrå 25,1 - 50 kr
Hvid 0 - 25 kr

Udkants Danmark rammes særlig hårdt

I januar-februar 2012 gennemførte DFS en undersøgelse, der viste, at der er aftenskoler over alt i landet. I 97 ud af landets 98 kommuner tilbydes aftenskoler, der er tilknyttet et af landets fem store oplysningsforbund (AOF, FOF, LOF, DOF, Fora), aktiviteter. Desuden viste undersøgelsen, at i 91 af kommunerne har mindst tre af disse fem oplysningsforbund en eller flere aktive aftenskoler.

I praksis er aftenskolerne ofte et af de eneste tilbud til borgerne om læring og et aktivt fritidsliv, der findes i de mindre befolkede kommuner, det såkaldte Udkants Danmark,

Men netop i disse områder rammes aftenskolerne ekstra hårdt af den kommunale vilkårlighed. Den kommunale støtte pr. indbygger i Udkants Danmark ligger kun på lidt over halvdelen af, hvad de øvrige kommuner i landet giver i støtte pr. indbygger (Tabel 4).

Vi definerer Udkants Danmark som de 29 kommuner, regeringen i 2010 udpegede i forbindelse med en revision af planloven.

Tabel 4	
Kommunalt gennemsnit - kr. pr. indbygger 2014	
De 29 kommuner i Udkants Danmark	26,4
Landets øvrige 69 kommuner	53,1
Samlet gennemsnit	45,2

Kilde: Danmark Statistik.

